

РЕШЕНИЕ

№ 11002

гр. София, 29.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 05.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **6864** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, във връзка с чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по искова молба вх.№ 18887/19.06.2019г. на „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], р-н Средец, [улица], срещу Българската народна банка, с което са предявени три обективно съединени иска за заплащане на обезщетение за причинени вреди, вследствие неправомерни действия и бездействия на Българската народна банка по отношение изпълнението ѝ на задължения, произтичащи от приложимо с директен ефект право на Европейския съюз в областта на изплащане на гарантирани депозити. Обосновава се наличието на пряка причинно-следствена връзка между вредите и определеното като действие и бездействие поведение на Българската народна банка. Ищецът счита, че в резултат на неправомерните действия и/или бездействия на БНБ, подробно описани в исковата молба, започналото строителство и реализиране на проекта не са осъществени. Твърди още, че за периода преди 06.11.2014г., БНБ не е осъществила ефективен надзор при оценка и анализ на системите на управление на кредитния и ликвидния риск на банката, както и оценка на доходността и достатъчността на капитала;

Вследствие на установеното бездействие, „СОЛАР ПАРК -ТРАКИЯ" ООД е претърпяло имуществени вреди под формата на намаляване на имуществото в двете му проявни форми - претърпени загуби и пропуснати ползи, както следва:

1. Причинени преки имуществени вреди под формата на претърпени загуби в размер на 796 571, 51 лв., произтичащи от загуба на депозирани в КТБ парични средства с цел учредяване на обезпечение по силата на договора за издаване на банкова гаранция от 18. 07. 2011 год. Същите, според обстоятелствената част на исковата молба, са формирани по следния начин:

1.1. Съгласно чл.1, ал.1 от Договор за издаване на банкова гаранция от 18.07.2011г., КТБ се задължава да издаде банкова гаранция в размер на 1 890 000 лв. в полза на „НЕК“ ЕАД, срещу задължението ищецът /клиент/ да предостави или да осигури предоставянето, а банката да приеме подробно изброените в чл.2 от договора обезпечения върху всички негови вземания в КТБ, включително учредяването на особен залог;

1.2. На 25. 07. 2011 год. е сключен договор за индивидуален срочен депозит № 13320, по който е депозирана сумата от 900 000 лв., която остава блокирана по сметки на дружеството в банката до приключване на отношенията, свързани с издадената банкова гаранция. В исковата молба се сочи, че това обстоятелство се установява както от текста на Договора за индивидуален срочен депозит /чл.1/, така и от Анекси № № 1 и 2 към Договор за особен залог на вземания от 18.07.2011г., както и от това, че депозитът има характер на доброволно учредено обезпечение, а не на спестовен и/или разплащателен влог;

Твърди се, че след поставяне на КТБ под специален надзор, а впоследствие и след отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност, и последвалото го обявяване в несъстоятелност, ищецът губи това обезпечение, като счита, че загубата не е следствие на негово виновно поведение /т.е. не е налице съпричиняване/, а вследствие на поведението на ответника. Към датата на поставяне на КТБ под специален надзор, по сметката на „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД в банката са били налични 994 397, 01 лв. А към датата на откриване на производство по несъстоятелност и изготвяне на списъците на приетите вземания, ищецът е приет като кредитор на КТБ с вземане в размер на 1 023 665, 76 лв., представляващо остатък от общия размер на депозита на ищеца, след изплащане на гарантирания му размер в размер на 196 000 лв. Ищецът уточнява, че в хода на производството по несъстоятелност на КТБ, в полза на ищеца са извършени три частични плащания в общ размер на 227 094,25 лв., вследствие на което и първоначалната сума по тези вреди следва да се коригира с оглед на настъпилите след подаване на първоначалната искова молба частични плащания, на сумата от 796 571, 51 лв.

2. Освен това, ищецът твърди, че е претърпял и преки имуществени вреди под формата на претърпени загуби в размер на 269 042,60 лв., произтичащи от направени разходи /подробно описани в исковата молба/, във връзка с проектиране и изграждане на фотоволтаичната централа, до прекратяването на договора за присъединяване от 28.02.2012г.

3. С исковата молба се претендира и обезщетение за пропуснати ползи в размер на 2 000 000 лв., представляващи неосъществено увеличаване на имуществото от нереализирана печалба или друг доход. Твърди се, че същите се основават на предположение за състоянието, в което имуществото на увредения би се намирало, ако не беше настъпило вредоносното събитие – отнемането на лиценз за извършване на банкова дейност, издаден с Решение на УС на БНБ № 24/21.01.1994г., причинно свързано с прекратяването на сключения Договор за присъединяване с Уведомление Изх.№ ЦУ- ПМО-3335/1/29.06.2016г., отстрана на „Електроенергиен Системен

Оператор". В резултат на това претендира, че „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ" ООД е пропуснало възможността да увеличи имуществото си, като бъде завършен в цялост проекта за соларен парк и да реализира приходи от него, включително и чрез неговата продажба, макар да са били налице предпоставките за това;

По подробно изложени в исковата молба съображения, ищецът моли съда да постанови решение, с което да осъди Българска народна банка да заплати на „СОЛАР ПАРК-ТРАКИЯ" ООД:

1/сумата от 796 571,51лв., представляваща обезщетение за причинени вреди, изразяващи се в загуба на депозирани в КТБ парични средства, вложени с цел учредяване на обезпечение по силата на Договор за издаване на банкова гаранция от 18.07.2011г.;

2/сумата от 269 042.60лв., представляваща обезщетение за причинени преки имуществени вреди под формата на претърпени загуби, произтичащи от направени разходи във връзка с проектиране и изграждане на фотоволтаична централа до прекратяване на Договора за присъединяване от 28.12.2012г.;

3/сумата от 2 000 000 лв, представляваща обезщетение на претърпени преки имуществени вреди под формата на пропуснати ползи. Претендира и направените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адв. Д.. Поддържа исковата молба по доводите, изложени в нея и уточнителната молба, както и в подробната писмена защита, депозирана по делото. Моли предявените искове да бъдат уважени в пълния им размер. Претендира присъждане на разноски по представен списък.

Ответникът - Българска народна банка, редовно уведомен, се представлява от адв.Г.. В писмения отговор на исковата молба, застъпва становище за неоснователност на предявените искове, поради отсъствие на всяка една от трите кумулативно необходими предпоставки за ангажиране на отговорността на държавата, предвидени по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Поддържа депозираното по делото становище от 09.05.2024г. Моли за постановяване на решение, с което предявените искове бъдат отхвърлени, като неоснователни и недоказани. Представя писмена защита.

Претендира присъждане на разноски, съобразно списък и доказателства за плащане. Участващият в производството прокурор П. от Софийска градска прокуратура изразява становище за недоказаност на исковата претенция.

Изражава становище за недоказаност на исковата претенция.

Съдът намира за установено от фактическа страна следното:

Няма спор по делото, че на 20.04.2011г. в полза на няколко инвеститори, един от които е и ищцовото дружество „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД, е издадено разрешение за строеж и изграждане на фотоволтаична централа в землището на [населено място], Общ.П., Обл.П..

На 18.07.2011г., във връзка с изпълнението на задължението на ищеца към НЕК по чл. 29, ал. 1, т. 1 от Закона за възобновяеми енергийни източници /ЗЕВИ/, действащ към този момент, между дружеството-ищец и ТБ „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД /КТБ/ е сключен Договор за издаване на банкова гаранция /л.16/, по силата на който:

(а)КТБ се задължава да издаде в полза на НЕК непрехвърляема банкова гаранция, с която поема неотменяем ангажимент за плащане по нея в случай на първо писмено искане, сумата от 1 890 000 лв.;

(б)по силата на този договор /чл. 2/, ищецът се задължава да учреди в полза на банката

посочени в договора обезпечения, като от тях от значение за настоящото съдебно производство са следните:

- първи по ред особен залог по реда на ЗОЗ, върху всички настоящи и бъдещи вземания на „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД от банката, произтичащи от сключени с нея договори за разплащателни, депозитни и други сметки, както и на всички бъдещи вземания, произтичащи от договори за разплащателни, депозитни и други сметки в банката, в размер най- малко на 110 % от размера на дълга /в случая - на банковата гаранция, която се издава от банката/;

- първи по ред особен залог по реда на ЗОЗ или реален залог на парични средства в размер не по- малко на 1890 000 лв., които са налични по разплащателни или депозитни сметки на ищеца или трети лица в банката, и които средства ще останат блокирани по сметки в банката;

(в) така уговорените договори за особени залози са сключени и вписани в ЦРОЗ своевременно.

В съответствие с изискванията на чл.29, ал.1, т.1 от ЗВЕИ, в полза на „НЕК“ ЕАД е издадена Б. гаранция за изпълнение № 784/21.07.2011г. от „КТБ“ АД по искане и за сметка на „Солар Парк Тракия“ ЕООД /л.51/

На 25.07.2011г. между „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД и КТБ е сключен Договор за индивидуален срочен депозит № 13320 /л.22/, по силата на който банката приема на съхранение сумата от 900 000 лв.

На 28.02.2012г. е сключен Договор за присъединяване на електрическа централа към преносната мрежа № 12ЕП-Х19АО23 /л.24/, между „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Солар парк Тракия“ ЕООД, съгласно който срокът за изграждане и въвеждане в експлоатация на фотоволтаичната централа е 30.06.2013г. /л.26/

На 12.12.2013г. под изх. № 1725 е издаден Добавък № 1 към издадената от КТБ банкова гаранция /л.52/, съгласно който действието ѝ е продължено до 01.03.2017г. На 23.04.2014г. под изх. № 516, е издаден Добавък № 2 към издадената от КТБ банкова гаранция /л.53/, съгласно който е променен бенефициентът по нея - досегашният бенефициент НЕК е заменен от „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД;

На 19.02.2013г. е сключен Договор за реален залог на движими вещи между КТБ АД и Младежка Кооперация „Ялта“ /л.41/, обезпечаващ вземането на КТБ АД към „Солар Парк Тракия“ ЕООД по договор за присъединяване.

На 21.08.2013г. е сключено Допълнително споразумение №2 към Договор за присъединяване на електрическа централа към преносната мрежа № 12ЕП-Х19АО23, между „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Солар парк Тракия“ ЕООД.

По делото не се спори, че с решение № 73/20.06.2014 г. на Управителния съвет на БНБ, във връзка със спиране на плащанията към клиенти, настъпило в резултат на масирано теглене на средства и писма изх.№ 4098 и 4099/20.06.2014 г. на изпълнителните директори на КТБ на основание чл.115, ал.1 и ал.2, т.2 и 3, чл.116, ал.1 и ал.2, т.2, 3 6 и 7 вр. чл.103, ал.2, т.24 ЗКИ и чл.16, т.16 ЗБНБ, КТБ е поставена под специален надзор, поради опасност от неплатежоспособност за срок от три месеца, като са назначени квестори, спряно е изпълнението на всички задължения от банката, ограничена е нейната дейност, като ѝ е забранено да извършва всички дейности, съгласно банковия ѝ лиценз, отстранени са от длъжност членовете на Управителния и Надзорния съвет и са лишени от право на глас акционерите, притежаващи пряко или косвено повече от десет на сто от акциите с право на глас.

На 25.06.2014 г. е възложена проверка на активите на КТБ, извършена съвместно от „Делойт одит“ ООД, „Ърнст енд Янг одит“ ООД и „АФА“ ООД за срок от 10 дни с цел да се даде оценка на състоянието и качеството на 95,4 % от кредитния и на 99,1 % от инвестиционния портфейл на КТБ.

На 30.06.2014 г. УС на БНБ приема решение да бъдат намалени лихвените проценти по депозитите на КТБ. На 11.07.2014 г. БНБ оповестява публично резултатите от одита.

С решение № 94/31.07.2014 г. на УС на БНБ е приет доклад за текущо състояние на КТБ, внесен от квесторите на банката на основание чл.121 ЗКИ. Със същото решение на квесторите на банката е възложено да сключат допълнителни договори с „Делойт одит“ ООД, „Ърнст енд Янг одит“ и „АФА“ ООД за цялостна оценка на активите на КТБ, която да бъде извършена в срок до 20.10.2014г., като са дадени и задължителни предписания за подготовка на кредитните досиета за целите на одиторската проверка, сключване на договор за правна помощ по прегледа на обезпеченията като част от процеса на подготовка на кредитните досиета и др.

С решение № 114/16.09.2014 г. УС на БНБ, като взел предвид, че банката продължава да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори (към м.09.2014 г. те са в размер общо на 6 227521 хил. лв.) на основание чл.115, ал.1, т.2 и ал.3 и чл.116, ал.1 вр. чл.103, ал.2, т.24 ЗКИ и чл.16, т.16 ЗБНБ е удължил до 20.11.2014 г. срока, за който КТБ е поставена под специален надзор, като до цитираната дата се прилагат и мерките по т.2-7 от Решение № 73/20.06.2014 г. На основание чл.107, ал.3 ЗКИ на квесторите на КТБ е указано най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на КТБ, извършена от трите одиторски дружества.

Не е спорно, че съгласно съобщение на Европейската комисия от 25. 09. 2014 г., се открива процедура за нарушение срещу Република България за неправилно транспониране на член 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1 от Директива 94 /19 / ЕО, както и за неспазване на принципа за свободно движение на капитали съгласно чл. 63 от ДФЕС, в което е посочено, че са нарушени цитираните разпоредби и че „неналичността на депозитите е достатъчна, за да се задейства схемата за гарантиране на депозити“, а „в разглеждания случай депозитите са неналични от три месеца“. В този смисъл е изпратена препоръка към БНБ и ФГВБ от Европейския банков орган от 17. 10. 2014 г., съгласно която с преустановяване на всички задължения на КТБ АД и ТБ „Виктория“ ЕАД от 20. 06. 2014 г. БНБ е направила депозитите неналични по смисъла на чл. 1, пар. 3, б. „i“ от Директива 94 / 19 / ЕО при вземането на решение по чл. 115, ал. 1 от ЗКИ на основание чл. 115, ал. 2, т. 2 и 3 ЗКИ. В тази връзка е пресъобщение на БНБ от 22. 08. 2014 г., съгласно което националното законодателство предвижда изплащане на депозитите от ФГВБ единствено след отнемане на лиценза на банката, като не предвижда правомощие на БНБ или друг държавен орган да обяви неналичност на депозити по причина, че чл. 1, пар. 3 буква „i“ от Директива 94/19/ ЕО не е въведена в българското законодателство. От друга страна, се сочи, че това може да бъде направено единствено от българския парламент. На 20.10.2014г. квесторите на КТБ внасят в БНБ докладите на одитните компании, които в периода 05.08.-20.10.2014г. са извършили анализ и оценка на основни балансови позиции и издадени банкови гаранции от КТБ. Заключение на одиторските компании е за необходимост от обезценки на активи на КТБ в общ размер на 4222 млн. лв.

Едновременно с назначаването на преглед на активите на БНБ, в периода 04.07.-14.10.2014 г. е извършена и проверка на място от екип инспектори от управление „Б. надзор“ на БНБ, протекла на 3 етапа: първи – установяване пълнотата на кредитните досиета; втори - оценка на администрирането на кредитните досиета и трети – проследяване на паричните потоци, свързани с усвояването на средствата по тях и обслужването им; вероятната свързаност на кредитополучателите от кредитния портфейл на банката; произхода на средствата за увеличението на акционерния капитал и емисията на други капиталови инструменти, включени в капитала на институцията.

С решение № 133/21.10.2014 г. на УС на БНБ са приети докладите за анализ и оценка на активите на КТБ, извършени от трите одиторски компании. На основание чл.107, ал.3 ЗКИ на квесторите на КТБ е указано в срок до 31.10.2014 г. да предприемат необходимите действия съгласно Международните стандарти за финансова отчетност за осчетоводяване в баланса на банката на резултатите от оценката и анализа на активите на КТБ.

На 27.10.2014 г. в Народното събрание е внесен доклад „Събитията и предприетите действия, свързани с КТБ АД и ТБ ВИКТОРИЯ ЕАД от името на УС на БНБ, съдържащ детайлна информация за събитията и за всички предприети действия и взети решения от БНБ от 20.06.2014 г. до датата на доклада.

На 04.11.2014 г. в изпълнение на Решение № 133 на УС на БНБ квесторите на КТБ са внесли в БНБ финансови и надзорни отчети на КТБ към 30.09.2014 г., въз основа на които УС на БНБ установява отрицателна стойност на собствения капитал на КТБ в размер на минус 3 745 313 хил.лв, определен според Регламент /ЕС/ № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници, както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно цитирания Регламент и в резултат

С Решение № 138/06.11.2014 г. с протокол № 27 от 06.11.2014г. на УС на БНБ е отнет издаденият лиценз за банкова дейност на КТБ.

С Решение № 61/18.11.2014 г. Управителният съвет на ФГВБ приема проекта на тристранния договор между ФГВБ, квесторите на КТБ и обслужващите банки и определя 04.12.2014 г. за начална дата на изплащане на гарантираните влогове в КТБ с отнет лиценз.

На 04.12.2014 г. ФГВБ започва изплащане сумите на вложителите в КТБ АД, като гарантираният депозит от 196 000 лв. е изплатен на ищеца на 04.12.2014 г.

С Решение № 664 от 22.04.2015 г. на Софийския градски съд по търг.дело № 7549/2014 г. е обявена неплатежоспособността на КТБ с начална дата 06.11.2014 г. С Решение № 1443 от 03.07.2015 г. по търг.дело № 2216/2015 г. Софийският апелативен съд е отменил решението на СГС в частта относно началната дата на неплатежоспособността, като е определил за начална дата 20.06.2014 г., по съображения, че състоянието на неадекватност на собствения капитал на КТБ не е настъпило към момента на отразяване на коригираните стойности в изготвените от квесторите отчети към 30.09.2014 г., а е било факт преди този момент. Решенията са достъпни на интернет сайта на ВСС.

С Молба с вх.№ 7653/29.07.2014г. до квесторите на КТБ АД, Младежка кооперация „Ялта“ иска замяна на представеното обезпечение .

На 25.08.2014г. с повторна молба до квесторите на КТБ АД с вх.№ 8291, Младежка кооперация „Ялта“ отново моли за замяна на предоставеното обезпечение.

На 14.11.2014г., квесторите на „Корпоративна търговска банка“ АД изпратили Отговор с Изх.№ 8577/14.11.2014г., до Младежка кооперация „Ялта“ относно възможността за освобождаване на част от обезпеченията, учредени по Договора за издаване на банкова гаранция от 18.07.2011г., сключен между „Корпоративна търговска банка“ АД и „СОЛАР ПАРК --ТРАКИЯ“ ООД;

След отнемане на лиценза на „Корпоративна търговска банка“ АД, Младежка кооперация „Ялта“ получава Отговор с Изх.№ 1494/20.11.2015г., относно валидността на Договор за издаване на банкова гаранция от 18.07.2011г. и предоставените обезпечения;

Във връзка с продължаващото развитие на проекта, на 02.03.2015г. „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД получава Писмо с Изх.№ ЦУ-ПМО - 356/20.03.2015г. от „Електроенергиен Системен Оператор“ ЕАД, с искане за замяна на Б. гаранция за изпълнение № 784/21.07.2011г., издадена от „Корпоративна търговска банка“ АД;

Въпреки искането за удължаване на сроковете за присъединяване по сключения договор за присъединяване, с Уведомление с Изх.№ ЦУ-ПМО-3335/1/29.06.2016г., „Електроенергиен Системен Оператор“ ЕАД го прекратява;

С Писмо Вх. № ЦУ-ПМО-6154/3/29.12.2016г., до „Електроенергиен Системен Оператор“ ЕАД, „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД информира относно отпадането на правната необходимост от предоставянето на нова банкова гаранция;

С Молба до синдиките на „Корпоративна търговска банка“ АД, вх.№ 3903/0910.2017г., Младежка кооперация „Ялта“ иска връщането в оригинал на Банковата гаранция Добавък № 1 и Добавък № 2, и освобождаване на предоставеното обезпечение - благородни метали;

Към момента на поставяне на КТБ под специален надзор-20.06.2014г, салдото по сметката е било в размер на 994 397,01лв., към 25.07.2014г. - 997 691,78 лв., а към 20.10.2014г.-1 003 470,10 лв.;

След изплащане на гарантирания размер на депозитите на „СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД в КТБ в размер на 196 000 лв., остатъчният размер от депозитите му са в размер на 1 023 665, 76 лв., видно от списъка на приетите вземания в производството по несъстоятелност на КТБ.

Представен е доклад от надзорна инспекция на управление Б. надзор, БНБ, на КТБ АД за периода 30.09.2010г. и стенограма от консултативна среща при президента на РБ от 14.07.2014г., Одитен доклад от м.октомври 2015г. на Сметна палата за извършен одит на изпълнението „Ефективност и ефикасност на банковия надзор, осъществяван от БНБ за периода от 01.01.2012г. до 31.12.2014г.“

По делото, по искане на ищеца, е назначена съдебно-счетоводна експертиза (ССЧЕ), заключението на която е прието от страните без оспорване и се кредитира от съда като компетентно изготвено и обективно, доколкото няма основания да се смята, че вещото лице е заинтересовано от изхода на делото. Същото е изготвено по следните задачи:

1.Каква сума е депозирана от „Солар Парк Тракия“ ООД в КТБ?

2.Какъв е бил размерът на депозита на ищеца в КТБ към момента на поставянето на банката под особен надзор /20.06.2014год./ и отнемането на лиценза ѝ /06.11.2014 год./?

3.Какъв е размерът на направените от ищеца разходи за развитие на енергийния му проект за периода от 11.02.2020 год. до 29.06.2016 год. /датата на прекратяване на Договора за присъединяване - Уведомление с изх. № ЦУ-ПМО - 3335/1/29.06.2016 г./?

По т.1 вещото лице в заключението си посочва, че съгласно Договор за индивидуален срочен депозит № 13320 от 25.07.2011г. „Солар Парк Тракия” ООД е депозирало в КТБ сумата 900 000,00лв. за срок от 12 месеца, чийто срок започва да тече от 25.07.2011г. и изтича в 00 часа на 25.07.2012г.

По т.2 от експертизата вещото лице посочва, че няма данни в отговора от КТБ АД за размера на разполагаемите наличности към дата 20.06.2014г. /датата, на която банката е поставена под особен надзор).

Видно обаче, от приложено по делото банково извлечение от КТБ АД за наличности към 25.06.2014г., към 25.06.2014г. крайното салдо по срочен депозит в лева с IBAN BG 61 KOPR 9220 20 36020501 възлиза на 994 397.01лв.

От заключението на вещото лице се установява, че вземането на СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ ЕООД, ЕИК[ЕИК] в размер на 1 023 665,76лв. е включено под № 6140 в списъка по чл.66, ал.7, т.1 от Закона за банковата несъстоятелност на приетите от синдика на „Корпоративна търговска банка”АД - в несъстоятелност вземания, по които не са направени възражения, обявен в Търговския регистър при Агенция по вписванията по партидата на дружеството под No 20160514095154, с поредност на удовлетворяване по чл.94, ал.1, т.4 на Закона за банковата несъстоятелност.От частичната сметка за разпределение на налични суми между кредиторите на КТБ АД(н.) с приети вземания по чл.69, ал.1 от ЗБН се установява, че на ред номер 5972 за клиента на банката Солар парк Тракия ООД е разпределена сума 115 689,30 лв. От приложената по делото втора частична сметка за разпределение на налични суми между кредиторите на КТБ АД(н.) се установява, че на ред номер 5969 за клиента на банката Солар парк Тракия ООД е разпределена сума 71 679,79 лв., а от приложената по делото четвърта частична сметка за разпределение на налични суми между кредиторите на КТБ АД(н.), се установява, че на ред номер 5937 за клиента на банката Солар парк Тракия ООД е разпределена сума 42 271.21 лв.

В заключение, вещото лице е установило, че съгласно описаните по - горе данни се установява, че по частичните сметки, изготвени в производството по несъстоятелност, има изплатени 229 640.30лв. (по частична сметка = 115 689.30лв. + по втора сметка = 71 679.79лв. + по четвърта сметка = 42 271,21лв.)

В т.4 от експертното заключение вещото лице приема, че за периода от 11.02.2011г. до 29.06.2016г. всички разходи за развитие на енергийния проект на ищеца възлизат на 256 350лв.

По искане на ищеца е допусната и съдебно-техническа оценителна експертиза с вещо лице н.с.маг.инж.н.о. К. Н. Б., който даде заключение по следните задачи: Да се изследва по документи изграждането и развитието на

проект „Солар Парк Тракия“, предвиден за строеж в землището на [населено място], общ./обл. П., през процесния период, а именно: към 01.01.2014г., като отговори каква би била пазарната стойност на проекта-фотоволтаична централа и подстанцията, при неговата продажба на трето лице към 01.01.2014г.

Според заключението, към посочената дата, пазарната стойност на проект за ФЕЦ с инсталирана мощност 40778.64 kWp, каквато е процесната ФЕЦ, се оценява на 200856 лв. с ДДС, а пазарната стойност за изработване на проект за електрическа П/ст 110/20 kV, 44000 kVA се оценява на 163056 лв. с ДДС. На поставения въпрос каква би била цената на съоръжението след реализацията на проекта, вещото лице е посочило, че осреднената към 30.06.2013г. стойност на построена и въведена в експлоатация (евентуална) ФЕЦ с инсталирана номинална мощност 40778,64 kWp (мощност на процесната ФЕЦ, по замисъл и проект), се оценява експертно на 160 111 579 лв., с ДДС, а (евентуална) Подстанция 110/20 kV с инсталирана номинална мощност 44000 kVA, с каквато мощност би следвало да е проектирана подстанцията на процесната ФЕЦ, се оценява експертно на 1 152 800 лв., с ДДС.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът намира следното:

Ищецът претендира исковата сума като вреда в резултат на неправомерното поведение на БНБ, изразяващо се в неизпълнение на приложими директни норми на общностното право, алтернативно – вследствие неправомерно бездействие на БНБ, изразяващо се в неизпълнение на вменени по закон функции по осъществяване на ефективен банков надзор.

За възникване на отговорност за нарушаване правото на ЕС е необходимо предмет на нарушената правна норма на Съюза да е предоставяне на права на частноправните субекти, нарушението на нормата да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно следствена връзка между нарушението и претърпяната от частно правния субект вреда. Ищецът следва да докаже наличието на посочените елементи, обосноваващи търсената отговорност от неизпълнението на посочените съюзни правни норми. В условията на алтернативност, следва да докаже неправомерното бездействие на БНБ. Такова би било налице, когато органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закон или бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт.

По допустимостта на исковата претенция:

Предвид нормата на чл. 203, ал. 1 и ал. 2 от АПК, съгласно която, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от "очевидно нарушаващи правото на Европейския съюз" актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Глава единадесета от АПК "Производства за обезщетения", както и че за неуредените въпроси за имуществената отговорност ще се прилагат стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушаване

на правото на Европейския съюз, съдът приема, че предявеният иск е допустим.

Съдът приема, че БНБ е надлежен ответник в производството по обезщетяване на вреди по реда на ЗОДОВ, макар, че БНБ не е административен орган по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на АПК, тя е държавен орган, а принципът за отговорност на държавите членки е валиден във всеки случай, когато държава членка наруши правото на ЕС, независимо от това кой е държавният орган, чието действие или бездействие е в основата на неизпълнението на задължението. Съгласно т. 2 от ТП № 2/2014 от 19.05.2015 г. на ОС на Гражданската колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС, разграничителният критерий за приложимия правен ред (ЗОДОВ или чл. 45-49 от ЗЗД) при претенции за вреди от дейност на органи, които не са част от изпълнителната власт, е основния характер на дейността на органа, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. Когато вредите са причинени при или повод изпълнение на административна дейност, компетентни са административните съдилища. Без съмнение БНБ е натоварена с изключителна компетентност да регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защитата интересите на вложителите – чл. 2, ал. 6 ЗБНБ. БНБ е компетентният орган за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл.4, пар. 1, т. 40 от Регламент (ЕС)№ 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 25.06.2013г., а възложеното в чл. 13 и чл. 36 ЗКИ правомощие да издава и отнема лицензи на банки е естествено продължение на надзорната дейност върху тях. При тази своя дейност БНБ осъществява властнически правомощия, т. к. разполага с решаващи, регулиращи и санкциониращи функции спрямо банките, а отношенията по повод надзора с частноправните субекти, клиенти на тези банки, не са равнопоставени – в този смисъл Определение №18/07.04.2017г. по дело № 15/2017 г. на смесен петчленен състав на ВКС и ВАС.

Нормата на чл. 204, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ поставя изискване за предварителна отмяна на акта, от който се претендират вреди, но от друга страна от т. 143 и т. 146 от решението на СЕС по дело C-571/16 следва, че макар само по себе си това изискване да не противоречи на принципа на ефективност, такова задължение може да затрудни прекомерно получаването на обезщетение за вредите, причинени от нарушение на правото на Съюза, ако на практика няма възможност за такава отмяна. Както е посочено в т. 142 от решението и в т. 77 от решението на СЕС по делото C-429/09, би било в разрез с принципа на ефективност да се изисква от увредените лица всеки път да използват всички правни способи за защита, с които разполагат, при положение че това би било прекомерно трудно или не е разумно да се изисква от тях.

В конкретния случай, този стандарт се преценява от съда като изпълнен, тъй като при действащото към 2014г. законодателство и константната съдебната практика на ВАС, ищецът не би имал ефективен способ за защита. При липсата на такава процесуална възможност и след като според действащото към момента законодателство актът, с който се отнема лиценз на банката е актът по чл. 1 пар.3, буква i) от Директивата, на вложителите не може да се

противопостави изискване, като това по чл. 204, ал. 1 от АПК – за предварителна отмяна на акта, тъй като това би било в нарушение на принципа на ефективност. Поради изложеното искът е допустим.

Претенцията на ищеца за допуснато нарушение на чл.63-65 ДФЕС и чл.120 ДФЕС с процесните решения на УС на БНБ, съдът намира за неоснователна, по следните съображения:

Съгласно първо и второ съображение от Директива 94/19/ЕО, с въвеждането на схеми за гарантиране на банковите депозити във всички държави членки и с хармонизирането на приложимите гаранции за минимална сума, Директивата има за цел хармоничното развитие на дейностите на кредитните институции в целия Съюз чрез премахването на всички ограничения върху правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги, като същевременно се повишава стабилността на банковата система и защитата на вложителите. За тази цел член 3 от Директива 94/19/ЕО предвижда, че всяка държава членка осигурява в рамките на нейната територия да бъдат въведени една или повече схеми за гарантиране на депозити. Съгласно член 7, § 1 и 1а от същата директива държавите членки осигуряват гарантираният размер на съвкупните депозити на всеки вложител да бъде установен на 100 000 EUR, в случай че депозитите са неналични. "Неналичен депозит" по смисъла на чл. 1, пар. 3 от Директивата е депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи.

Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО, на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока на изплащане, е транспонирана в българското законодателство чрез Закона за гарантиране на влоговете в банките и Закона за кредитните институции. Измененията, въведени с Директива 2009/14/ЕО, са транспонирани с през 2009г. с измененията на посочените два закона – ДВ, бр. 44/2009г., в сила от 12.06.2009г. С измененията на ЗГВБ от 2010г. – ДВ, бр. 101/2010г., в сила от 31.12.2010г., е въведен новият гарантиран размер от 100 000 евро на депозитите, съгласно измененията на чл. 7 от Директива 94/19/ЕО.

Сумите от влоговете над посочения размер могат да се претендират от вложителите по реда на чл.2, ал.1 от Закона за банковата несъстоятелност, съгласно който производството по несъстоятелност за банка има за цел да осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката.

От доказателствата по делото се установява безспорно, че ищецът е получил гарантирания размер, както и че е включен като кредитор в производството по несъстоятелност на КТБ АД и в това производство са му били изплащани суми като част от влога в банката.

Горните доводи се потвърждават и от т.53-57 от решението на СЕС по преюдициално дело C-501/18, с които е прието, че задължение на държавата

е да уреди схеми за гарантиране на депозити с минимално равнище на покритие от 100 000 EUR за всеки вложител, като това изплащане следва да стане в рамките на 20 работни дни от датата, когато компетентните органи са установили неналичността на депозита. Изрично е посочено в решението, че Директива 94/19 не може да доведе до отговорност на държавите членки или техните компетентни органи по отношение на вложителите, ако те са осигурили официалното въвеждане и признаване на една или повече схеми за гарантиране на депозитите или на самите кредитни институции и са осигурили компенсиранието или защита на вложителите съгласно условията, предписани от посочената директива, която не дава на вложителите права по силата на които да ангажират отговорността на държавата на основание на правото на Съюза, когато депозитите им не са налични поради слаб надзор от страна на компетентните органи.

В подкрепа на горепосочените доводи е и разпоредбата на чл.79, ал.9 ЗКИ, съгласно която БНБ, нейните органи и оправомощените от тях лица не носят отговорност за вреди при упражняване на надзорните си функции, освен ако са действали умишлено.

В съображения 8 и 9 от Директивата е посочено, че за вложителите е от съществено значение да имат постоянен достъп до техните спестявания, поради което неосигуряването на достъп до депозитите за срок по-дълъг от установения в директивата води до нарушаване правата им. От друга страна, с т. 4 от диспозитива на решение по дело C-501/18 е прието, че „член 2, седмо тире от Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 година относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции, с оглед на член 17, параграф 1 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че мярката за временно преустановяване на плащанията, прилагана от национална централна банка спрямо кредитна институция като оздравителна мярка, имаща за цел да запази или възстанови финансовото състояние на тази кредитна институция, съставлява неоправдана и непропорционална намеса в упражняването на правото на собственост на вложителите в посочената кредитна институция, ако не зачита основното съдържание на това право и ако предвид непосредствения риск от финансови загуби, на който вложителите биха били изложени в случай на обявяването на кредитната институция в несъстоятелност, други по-малко обременителни мерки биха позволили постигането на същите резултати, което запитващата юрисдикция следва да провери.

При данните по делото, на въпроса съществувала ли е възможност да бъдат приложени по-леки мерки за банков надзор към 20.06.2014г., като вместо спиране изпълнението на всички задължения и налагане на забрана да извършва всички дейности по лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД, следва да се отговори отрицателно. Следователно, целта за оздравяване на КТБ АД в рамките на особения надзор не е могло да бъде постигната по друг начин, освен чрез ограничаването на достъпа на вложителите до депозитите им. Анализът на правната уредба, както по правото на ЕС, така и по националното право, води до извод, че редът за удовлетворяване на вземанията на вложители от кредитна институция,

обявена в несъстоятелност, които вземания са над гарантирания размер на влоговете, е именно в рамките на производството по несъстоятелност на тази кредитна институция. След като ищецът има качеството на кредитор в производството по несъстоятелност на КТБ АД, следователно, намесата в правото му на собственост не е прекомерна поради решенията на КТБ АД, довели до отнемането на лиценза на банката и до обявяването ѝ в несъстоятелност. Следователно, с решението на УС на БНБ за поставянето на КТБ АД под особен надзор и ограничаването на плащанията, не е допуснато нарушение на правата на собственост на ищеца, гарантирани с чл.17 от Хартата за основните права на ЕС.

Неоснователни са твърденията на ищеца, че вредите са настъпили в резултат от незаконосъобразни фактически действия и бездействия на БНБ като надзорен орган по чл.2, ал. 6 от ЗБНБ, чл.103а във връзка с чл. 79в от ЗКИ и чл. 23, т. 1 от Регламент (ЕС) №1093/2010 и Регламент (ЕС) № 575/2013. В посочената хипотеза, когато вредите са настъпили от незаконосъобразни фактически действия и бездействия на ответника, контролът за законосъобразност на тези действия/бездействия е допустим в исковото производство по реда на чл. 204, ал. 4 от АПК. В този смисъл е и решението на СЕС по дело 501/18. Както бе посочено, БНБ може да е надлежен ответник по чл. 205 от АПК по иск по ЗОДОВ, тъй като в трайната съдебна практика е прието, че регулаторните и надзорните функции представляват административна дейност по смисъла на чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Отговорността по ЗОДОВ се отличава от общата деликтна отговорност досежно деликвента, както и досежно спецификата на причинната връзка – вредите трябва да са причинени при или по повод упражняването на административна дейност. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Отговорността не се презюмпира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 1 от

ЗОДОВ.

Предявената искова претенция е за вреди, вследствие неправомерни бездействия на служители на Българската народна банка, които не са осъществили ефективен банков надзор. Следователно искът попада в хипотезата на чл. 204, ал. 4 от АПК, като дали са налице бездействия и дали те са незаконосъобразни, се установява от съда в мотивите на решението, без да е необходим специален диспозитив за това.

Правната регламентация на БНБ се намира в Закона за БНБ, в чиито чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 6 от ЗБНБ, е посочено, че Българската народна банка е централната банка на Република България, тя е юридическо лице и регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в РБ. Основната цел на Българската народна банка е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика в съответствие с изискванията на този закон. Българската народна банка съдейства за създаването и функционирането на ефективни платежни системи и осъществява надзор върху тях (чл.2, ал.4), Българската народна банка има изключителното право да емитира банкноти и монети в страната (чл.2, ал.5), Българската народна банка регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите (чл.2, ал.6). Не е спорно, че с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ, на основание чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 116, ал. 1, ал. 2, т. 2, 3, 6 и 7, във връзка с чл.103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции (ЗКИ), КТБ АД била поставена под специален надзор, поради опасност от неплатежоспособност, за срок от три месеца. Със същото решение са назначени квестори, за срок от три месеца е спряно изпълнението на всички задължения на банката, отстранени са от длъжност членовете на управителния съвет и надзорния съвет и акционерите, притежаващи повече от 10 на сто от акциите са лишени от право на глас. С Решение № 114/16.09.2014 г. УС на БНБ констатирал, че към момента продължават да са налице условията и предпоставките, довели до поставяне на „КТБ“ АД под специален надзор, тъй като банката продължавала да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори, поради което действието на всички мерки, наложени с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ –за поставяне на банката под специален надзор и тези по Решение № 82/30.06.2014 г. на УС на БНБ – за намаляване на лихвените проценти по депозитите, е продължено до 20.11.2014 г. С Решение № 138/06.11.2014 г. на основание чл. 36, ал. 2, т. 2, чл. 103, ал. 1, т. 1, чл. 103, ал. 2, т. 25 и чл. 151, ал. 1, пр. 1 от ЗКИ и чл. 16, т. 15 от ЗБНБ, БНБ отнела лиценза на „КТБ“ АД. Съгласно т. 2 и т. 3 от това решение, на основание чл. 9, ал. 1 и ал. 6 от Закона за банковата несъстоятелност, следва да бъдат предприети действия за подаване на искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност, както и да бъде уведомен Фонда за гарантиране на влоговете в банки. На 04.12.2014 г. Фондът за гарантиране на вземанията започва изплащане на същите, като не е спорно, че гарантираният депозит от 196 000 лв. е изплатен на ищеца.

Съгласно константната съдебна практика обаче, за да е налице отговорност на държавата, следва да се касае за фактическо действие или бездействие, чиято незаконосъобразност да се установи в исковото производство по реализиране на отговорността. Този първи елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ в случая не е налице. Ищецът основава иска си на твърдението, че БНБ неправомерно не е осъществила ефективен банков надзор, съгласно задълженията си по редица нормативни актове, а именно ЗБНБ, чл. 79в, 103а и др. ЗКИ, Регламент (ЕС) 575/2013 и Регламент (ЕС) 1093/2010, както и редица подзаконови актове на БНБ, не е издала съответните актове, а действията по надзор, които е извършвала, са били формални. Това според ищеца е в нарушение на правомощията на БНБ, тъй като, ако БНБ била извършвала тези действия, или ако ги е била извършила реално, а не формално, то не би се стигнало до отнемане на лиценза на КТБ АД.

Незаконосъобразни действия или бездействия по смисъла на чл. 203, ал. 1 от АПК са единствено фактическите такива, т.е. в конкретния случай – неизвършване на определено фактическо действие, а не неизвършване на правни действия. Посочените от ищеца правни актове изискват правнорелевантно поведение, т.е. правни действия. Легално определение на термина „действие“, респ. „бездействие“, липсва в нормативните актове, но под „действие“, респ. „бездействие“ следва да се разбира всяко такова, извършено от държавен орган или длъжностно лице, което не е юридически акт, а тяхна физическа изява в изпълнение или неизпълнение на определена нормативна уредба. Незаконосъобразното бездействие може да бъде два вида - фактическо - неизвършването на фактическо действие, което органът или физическото лице са длъжни да извършат по силата на императивна правна норма и юридическо (правно) - неиздаването на административен акт. Неоснователни и незаконосъобразни бездействия по смисъла на чл. 204, ал. 4 от АПК са налице само при неизвършването на фактически, но не и на правни действия.

Съдът намира, че не е налице неупражняване на банков надзор от страна на ответника, тъй като до 06.11.2014г., когато е отнет лиценза на КТБ АД са извършени редица действия през целия период, видно от данните по делото. Касае за сложен фактически състав, вкл. извършване на правни действия по установяване на определени юридически факти, а не за извършване на фактически действия, чието неизпълнение да бъде установявано в производство по реда на ЗОДОВ. Не е налице неупражняване на ефективен банков надзор от страна на БНБ в нарушение на чл.2, ал.6 ЗБНБ, както и на разпоредбите на чл. 79в ЗКИ и 103а ЗКИ. Цитираната разпоредба на чл.2 от ЗБНБ установява задачите на БНБ като централна банка на Република България, но не и конкретни задължения във връзка с осъществяването на банковия надзор, а съответните разпоредби в тази връзка са разписани в ЗБНБ и ЗКИ. Следва и да се има предвид, че разпоредбата на чл. 79в от ЗКИ влиза в сила с изменение на ЗКИ от 11.03.2014г. Същото се отнася до чл. 103а от ЗКИ. Твърди се, че в периода до отнемането на лиценза на КТБ, БНБ не е извършвала предписани от чл. 103а от ЗКИ във връзка с чл. 79в от ЗКИ действия, но до 11.03.2014 г. БНБ не е имала правомощия въз основа на тези

разпоредби от ЗКИ, тъй като същите не са съществували. Фактите, изложени и в самата искова молба, сочат, противно на твърденията на ищеца, че в периода от датата, в която „КТБ“ АД сама е поискала от БНБ поставянето под специален надзор, до отнемането на лиценза, БНБ е извършвала активни действия именно по установяването на обективното състояние на КТБ, като с установяването на отрицателен капитал съгласно ЗКИ, е предприела именно онова, което надзорните й правомощия изискват, т.е. да отнеме лиценза на КТБ. Следователно, БНБ е била активна в упражняването на правомощията си.

Представените доказателства съдържат информация и такава е била анализирана от страна на БНБ относно рисковия профил на банката, относно адекватността на капитала, включително адекватността на собствения капитал на банката и средствата за редуциране на рисковете, които са елемент на оценките за адекватността на капитала, извършвани на текуща база или в хода на надзорните инспекции на място, както и информация за текущите рейтинги по CAEL/CAMEL-CAMELOS. Оценката на състоянието на банката е извършвана непрекъснато както по данните, съдържащи се в отчетите, предоставени от КТБ АД, така и при извършените на място инспекции.

Проблемите с капиталовата адекватност и последвалата неплатежоспособност не са в резултат от неупражнен надзор, а в резултат от действията по управление на КТБ АД.

Действително, в доклада на Сметната палата за дейността на надзора в периода от 01.01.2012г. до 31.12.2014г. се съдържат данни за пропуски в дейността на БНБ и препоръки за подобряване на надзора. Тези пропуски обаче не са закононарушения по смисъла на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ - актове, действия или бездействия в нарушение на нормативен акт. Нормативните задължения по надзора са изпълнявани през целия период, въпреки, че са съществували възможности в рамките на действащата нормативна уредба за по - пълен и засилен контрол над банковата система. Констатациите на Сметната палата се отнасят принципно до дейността на БНБ и не касаят конкретно предмета на делото, действията, респективно- бездействията на БНБ спрямо КТБ АД.

Предвид изложеното, съдът намира, че не е налице първата предпоставка на закона за ангажиране отговорността на ответника по реда на ЗОДОВ.

Макар отсъствието на първото основание да е достатъчно за отхвърляне на исковите претенции, съдът намира, че не са налице и останалите предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника по реда на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ – вреда и непосредствена причинно – следствена връзка между нея и незаконосъобразното поведение на ответника.

Не е спорно по делото, че ищецът е бил вложител в КТБ по силата на договор за индивидуален срочен депозит №13320/25.07.2011г./л.22 т.1/ и че в хода на производството по несъстоятелност на банката е получил плащания по всички, изготвени до момента, частични сметки за разпределение на налични суми между кредиторите на КТБ / вж. т.1 и 2 от заключението на ССЧЕ/. По тази причина, съдът намира, че вреда и пряка и непосредствена причинно – следствена връзка не са налице по иска за обезщетение за причинени

имуществени вреди, изразяващи се в разликата в размера на влога над платения гарантиран размер. Обстоятелството, че ищецът твърди, че е сключил договора за депозит с цел обезпечаване на банковата гаранция/л.16/ не променя този извод. Всяко вземане на кредитор от търговска банка, включително главницата по влоговете и законната лихва следва да бъде предявено в производство по несъстоятелността на тази банка. Вземанията, които могат да бъдат предявени в производството по банкова несъстоятелност, както произтича от реда за удовлетворяването им по чл. 94, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност, включват и сумите по депозитите, надхвърлящи тези по Закона за гарантиране на влоговете в банките, а лихви - законна или договорна - съгласно чл. 4, ал. 2, т. 1 от същия закон, само след удовлетворяване на вземанията по първата разпоредба.

Към настоящия момент производството по несъстоятелност на КТБ АД не е приключило и ищецът продължава да бъде кредитор на КТБ АД. Вземането на ищеца все още не е обективизирано като вреда поради възможността то да бъде удовлетворено. Такава би настъпила едва след приключване на производството по несъстоятелност и то ако не бъде изплатена цялата сума.

Ето защо, съдът приема, че не е налице вреда - задължителен елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Отделно от това, съдът намира, че ако е налице такава - неизплатено вземане след приключване на производството по несъстоятелност на КТБ АД, то тя би била в пряка и непосредствена причинно – следствена връзка с действията на управителните и надзорните органи на КТБ АД, които са пряко и оперативно отговорни за състоянието на неплатежоспособност и несъстоятелност на банката, в каквато насока са и изводите от проверката, извършена от управление „Б. надзор“ на БНБ.

По втория обективно съединен иск:

От приложените по делото фактури и банкови извлечения, подробно описани в констативносъобразителната част на заключението на ССЧЕ, разрешение за строеж №126 820.04.2011г. / л.69 т.1/ и Заповед № 51/04.08.2011г. за развитие на енергийния проект на ищеца, за посочения период от 11.02.2011 год. до 29.06.2016 год., същият е направил разходи, посечи в табличен вид на стр.5 и 6 от заключението, в размер общо на 256 350 лв.

По делото не се спори, че разходваните средства за доклад за оценка на съответствие на инвестиционен проект за обекта, за изработване на идеен и работен проект по договора, за инженеро - геоложки доклад, за проучване за присъединяване на електр.централя, са във връзка с процесния проект.

Съдът споделя обаче, становището на ответника, че се касае за инвестиции, чийто размер се определя от собствените инвестиционни намерения на ищеца. Поради това, а и с оглед изложените по-горе съображения за отсъствие на незаконосъобразно поведение на ответника, не е налице основание последният да бъде държан отговорен, затова какви разходи е сторил инвеститорът за реализиране на проекта си.

По отношение на претендираното обезщетение за пропуснати ползи:

Съгласно становището, застъпено в Тълкувателно решение № 3/2021 на Върховният касационен съд на Република България, Общо събрание на Гражданска и Търговска колегии, на обезщетяване подлежат само реалните вреди, т.е. правото на обезщетение се поражда само за действително претърпените вреди, а не предполагаемите или хипотетични, тъй като обратното може да доведе до случаи на неоснователно обогатяване. Възможността за увеличение на имуществото на увреденото от деликта лице сама по себе си не е достатъчна, за да се приеме наличието на пропусната полза. Дали пропуснатата полза е щяла да бъде реализирана е въпрос на съществуване или несъществуване на обективни факти от действителността, които подлежат на доказване и от които произтича тази възможност. Тъй като законът изисква реално настъпила вреда, за да възникне правото на обезщетение, предположението за наличието на пропусната полза трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице, като не може да почива на логическото допускане за закономерно настъпване на увеличението, както е и прието с ТР № 3/2012 г. по тълк. дело № 3/2012 г. на ОСГТК на ВКС.

Съдът намира, че в хода на съдебното дирене ищецът не ангажира надлежни доказателства, които да обосноват извод за неизменност на получаване на твърдяната полза.

Видно от заключението на допълнителната съдебнотехническа и оценителна експертиза/л.1139 т.2/, която съдът счита, че следва да кредитира, пазарната стойност на процесния обект ФЕЦ към 01.01.2014г., в случай, че бе построен, би възлизала на 160 236 093 лв.

Действително, в хода на съдебното дирене ищецът ангажира множество доказателства във връзка с извършените действия и направените разходи за изработване на проект и изграждане на процесния обект : Разрешение за строеж № 126/20.04.2011 г. на фотоволтаична електроцентрала /ФЕЦ/, Заповед № 51/04.08.2011 г. на главния архитект на [община]; РС № 191/03.10.2011 г. на присъединителен електропровод 110 kV, от подстанцията /ПС/ на процесната ФЕЦ до въздушен електропровод/ВЕ/ 110 kV „О.“; РС № 362/17.10.2011 г. на ограда на подобект „Ел.подстанция 110/20 kV“; Договор № 12ЕП-Х19А023/28.02.2012 г. за присъединяване на процесната ФЕЦ към електропреносната мрежа /ЕПМ/ на НЕК, ведно с приложенията към договора, Допълнително споразумение № 2/2013 г. към договора за изграждане на нова ПС 110 kV ; Предварителен договор № ТП-422/15.11.2010 г. за присъединяване на ФЕЦ към ЕПМ на НЕК; Оферта от 01.11.2011 г. за изграждане на ФЕЦ VI, П., с мощност 36,99 MWp; Оферта (без дата) за изграждане на ФЕЦ, „Сарая“, с мощност 2,45 MWp; Проект № ААРVSTIP110404-00/04.04.2011г. за ФЕЦ; Техническо задание № ААРVS40PSTZP110420-00/20.04.2011г. за изграждане на нова ПС 110/20 kV за присъединяване на ФЕЦ в УПИ 062001, кв 62, в землището на [населено място].

Всички те обаче, наред със заключението на ССЧЕ, установяват безспорния по делото факт – че за изграждане на обекта ищецът е сторил разноски на значителна стойност, но не и че същият задължително би реализирал

продажба, респективно – печалба в размер на претендирания в исковата молба размер.

Представените от ищеца писмени доказателства / л.1183 и сл. т.2/ - декларации за намерения / т.1,3,4/, договор за посредничество/.т.6/ , доколкото същите са без достоверна дата, с непопълнени данни за страните по тях и съдържат принципна готовност за сключване на договор за покупка на обекта, при евентуално сбъдване на множество условия, съдът намира за недостатъчни , за да обосноват извод за неизменното настъпване на твърдяната полза, в претендирания в исковата молба размер, ако не бе незаконосъобразното поведение на ответника. Още повече, че от уточнението, направено в съдебно заседание от вещото лице, към датата на отнемане на лиценза на КТБ, обектът не е бил годен технически и документално да бъде въведен в експлоатация.

На следващо място, дори и да се приеме наличието на първите две предпоставки за уважаване на исковите претенции - неправомерно поведение на БНБ и вредоносен резултат за ищеца, съдът намира, че не е налице пряка причинно-следствена връзка между тях, по следните съображения:

Както бе посочено по-горе, ищецът обосновава исковите си с отнемането на лиценза на КТБ и изпадането и в несъстоятелност.

В своята практика ВАС трайно приема, че изпадането на банката в несъстоятелност е резултат от собствената ѝ дейност, а не от надзора върху нея . / в този см. Решение № 4370 от 25.04.2023 г. по адм. д. № 11109/2022 г. на ВАС, III отд., Решение № 2182 от 01.03.2023 г. по адм. д. № 8877/2022 г. на ВАС, III отд., Решение № 2082 от 24.02.2023 г. по адм. д. № 8878/2022 г. на ВАС, III отд., Решение № 1184 от 03.02.2023 г. по адм. д. № 5293/2022 г. на ВАС, III отд., Решение № 1056 от 31.01.2023 г. по адм. д. № 5982/2022 г. на ВАС, III отд. И др./

В допълнение следва да бъде посочено, че съдът споделя становището на ответника в насока, че БНБ не разполага с регулаторни, контролни или надзорни функции спрямо енергийния сектор и участниците в него, поради което нейни евентуални незаконосъобразни действия или бездействия не биха могли да се отразят пряко на развитието му.

От представените от ищеца в хода на настоящото производство документи, удостоверяващи включително и изявления на ищеца, отправени до други участници в обществените отношения, свързани с производството на електрическа енергия, в които те и ищецът участват, се установява, че на ищеца и на Младежка кооперация „Ялта“ е отказано замяна на обезпечението по Договора на ищеца за банкова гаранция поради обстоятелството, че учреденият в полза на банката залог не е достигнал уговорения в договора размер / вж. док-ва на л.54-61/, обстоятелство, което няма връзка с поведението на ответника.

Освен това, съдът не споделя доводите на ищеца, че предоставената от него банкова гаранция е загубила своята валидност поради изпадането на банката в несъстоятелност. При сключване на договор за издаване на банкови гаранции (гаранционни сделки по см. на чл. 2, ал. 1, т. 7 ЗКИ) от лицензирана за това банка срещу заплащане на възнаграждение, отнемането на лиценза на банката след издаването на банковите гаранции не се отразява на тяхната

валидност. В подкрепа на това е и становището на КТП / в несъстоятелност/ л. 61 т.1/, от 20.11.2015г. в което изрично е посочено, че договорът за банкова гаранция не е прекратяван и е валиден и към момента.

На следващо място, съдът съобрази и това, че по договора за присъединяване, срокът за изграждане и въвеждане в експлоатация на фотоволтаичната централа е бил 20.06.2013 г. - дата, която предхожда тази на отнемане на лиценза на КТБ.

В заключение, съдът намира, че в хода на съдебното дирене не се установи наличието на предпоставките на закона - противоправно поведение на ответника, вреда и причинна връзка за уважаване на исковите претенции по ЗОДОВ.

Ето защо, същите следва да бъдат отхвърлени, като неоснователни и недоказани.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК във вр. чл.144 АПК съдът следва да се произнесе по претенцията на страните за присъждане на разноски.

С писмения отговор на исковата молба и в хода на устните състезания по делото ответната страна – БНБ, е направила искане за присъждане на разноските по делото, като претендира адвокатско възнаграждение.

Според разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ (нова – ДВ, бр. 94 от 29.11.2019 г.) съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат.

Съгласно § 6, ал. 1 от ПЗР към ЗИД ЗОДОВ (Обн. - ДВ, бр. 94 от 29.11.2019 г.) този закон се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила. Исковата молба, по която е образувано настоящото производство, е подадена на 19.06.2019 г., поради което разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ не следва да намери приложение по отношение на сторените от ответника разноски за адвокат и такива не следва да му бъдат присъждани.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените иски от СОЛАР ПАРК ТРАКИЯ“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], р-н Средец, [улица], срещу БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА, за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на:

1. 796 571,51лв., изразяващи се в загуба на депозирани в КТБ парични средства, вложени с цел учредяване на обезпечение по силата на Договор за издаване на банкова гаранция от 18.07.2011г.;
2. 269 042.60лв., под формата на претърпени загуби, произтичащи от направени разходи във връзка с проектиране и изграждане на фотоволтаична централа до прекратяване на Договора за присъединяване от 28.12.2012г.;
3. 2 000 000 лв, под формата на пропуснати ползи, като неоснователни и недоказани.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: